

bylo-li jí lze obchod s prospěchem dále vésti, bez velké námahy denně závěsy otevřít a v obvyklý čas i spouštět; že se v místnostech těch obchod více neprovozuje, třeba že závěsy spuštěny nebyly, bylo lze na uzamčených dveřích pouhým návěstím obecenstvu oznámiti. Tímto způsobem bylo by účelu, chrániti zásoby v místnostech těch, složené před osobami cizími, bývalo taktéž a možno říci i účinněji dosaženo, než pouhým spuštěním závěsů, prozrazujícím, že místnosti ty dnem i nocí prázdnými zůstávají. Žalovaná tudíž nemohla-li nebo nechtěla používatí najatých místností k provozu obchodu, měla podle smlouvy i podle všeobecných zásad o náhradě škody (§ 1297 obč. zák.) povinnost, učiniti takové opatření, by na místnostech, k tomu účelu najatých, nepovstala škoda větší, než jaká obvyklým jich upotřebením povstati musí.

Čís. 291.

Výše výživného, určená rozsudkem pro nemanželské dítě do budoucna pevným penízem dle těch kterých časových období, rozumí se cum clausula rebus sic stantibus.

(Rozh. ze dne 14. října 1919, Rv II 219/19.)

Ve sporu dítěte s nemanželským otcem o uznání otcovství a placení výživného nevyhověl nejvyšší soud dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Dovolatel přiznává správnost rozsudku, pokud jím byla stanovena jeho povinnost, poskytovat výživné žalujícímu dítěti až do té doby, kdy se dítě bude moci samo vyživovati a neodporuje také přiměřenosti výše výživného rozsudkem stanovené; stíženým se však cítí tím, že odvolací soud nevyhověl jeho návrhu, by bylo vysloveno, že stanovená výše výživného má platiti pouze »až na dále« (bis auf Weiteres). V tom, že odvolací soud nevyškl tohoto obmezení, shledává odvolatel nesprávné posouzení věci po stránce právní, neboť, neobsahuje-li rozsudek tohoto obmezení, jest tím číselný obnos výživného na základě dnešních poměrů pevně stanoven pro veškerou budoucnost, takže, kdyby se v budoucnosti utvářely majetkové poměry žalovaného nepříznivě, musilo by přes to zůstatí při vyměřených rozsudkem obnosech výživného. Než argumentace dovolatelova není správná. Podstatným předpokladem rozsudku, jímž se nemanželskému otci ukládá povinnost, poskytovat dítěti výživu, jsou okolnosti, směrodatné pro objem výživného, jak zde jsou včas soudního projednání a rozhodnutí. Vyměřuje-li rozsudek výživné penízem 250 K až do 6. roku, penízem 300 K až do 14. roku dítěte a penízem 350 K až do té doby, kdy se dítě bude moci samo vyživovati, nepraví tím nic jiného, než že vzhledem k rozhodným okolnostem, panujícím v čase vydání rozsudku, shledává ten který obnos přiměřeným. Výrok platí pro budoucnost toliko cum clausula rebus sic stantibus: nastane-li v budoucnu změna okolností, jež dle rozsudku byly pro výši výživného směro-

datny, možno se domáhati i změny výživného, rozsudkem stanoveného. Kdyby pak nastal případ, že nemanželský otec by vůbec nebyl schopen výživné poskytovat, odpadla by samozřejmě i povinnost jeho k tomu. To odpovídá ustanovení slov: »ihrem Vermögen angemessene Verpflegung« (§ 166 obč. zák.). Jest tedy závěr, který dovolatel z nesprávného hořejšího předpokladu vyvozuje, že totiž rozsudek, spočívaje jediné a výhradně na poměrech přítomnosti, předem již každou změnu poměrů těch prohlašuje za bezvýznamnou pro otázku výše alimentů, nesprávným, a výtká nesprávného posouzení po stránce právní, rozsudku odvolacímu činěná, není odůvodněna. Co se tkne důvodu dovolacího v § 503 č. 2 c. ř. s. uvedeného, dlužno poukázati k tomu, že nevytýká dovolatel vadu sběhnuvší se v řízení odvolacím, neboť dotyčný návrh důkazní, jehož pomínutí vytýká, v odvolacím řízení činěn nebyl, a také v odvolacím řízení dotyčná vada vůbec nebyla uplatňována. Jest tedy i tato výtká bezpodstatnou.

Čís. 292.

K pojmu »trvale neznámého pobytu« dle § 159, první věta, obč. zák.

(Rozh. ze dne 14. října 1919, Rv II 224/19.)

Rozsudek první stolice, jímž vyhověno bylo žalobě, podané dítětem na opatrovníka o oduznání manželského původu, byl odvolacím soudem potvrzen, mimo jiné z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení a nesprávné ocenění důkazů spatřuje odvolání v tom, že soud první stolice má prý neprávem za to, že jest zde předpoklad § 159 obč. zák., by dítě samo mohlo odporovat svému manželskému původu, totiž trvalá neznámost pobytu manžela jeho matky Františka V. od zrození dítěte. Odvolání sice připouští, že pobyt Františka V. v době narození dítěte, t. j. 9. října 1917 byl neznám, má však za to, že jest prokázáno, že František V. se dostal v roce 1914 do ruského zajetí, že lze jako v mnohých jiných případech předpokládati, že se zase vrátí a že tudíž nelze považovati jeho pobyt za trvale neznámý. Těchto důvodů odvolacích zde není. Obrat »trvale neznámý« ve spojení se slovy »od narození« znamená, že pobyt muže od zrození dítěte zůstal nepřetržitě neznám a to po dobu tak dlouhou, že asi již nelze očekávati, že muž sám se postará o zjištění pravdivého rodinného stavu dítěte. Jak dlouho musí býti muž nezvěstným, by se mohlo říci, že jeho pobyt jest trvale neznám, určuje se dle okolností. Nesrovnávalo by se se smyslem a účelem zákona, kdyby pro pouhou, ničím nedotvrzenou možnost, že se nezvěstný muž snad přece jednou vrátí, bylo dítěti odpíráno právo domáhati se zjištění svého rodinného stavu, dokud by nebylo jisto, že muž se více nevrátí. Právo odporovati manželskému zrození bylo zákonem přiznáno dítěti, pakli manžel jako hlava rodiny již není s to, neb nechce chrániti práv členů rodiny, a to hlavně k tomu účelu, by umožněno bylo uplatnění nároků dítěte na výživu, nároků to po výtce naléhavých, poněvadž by jinak v takovém případě dítěti, zrozenému v konkubinátě manželky, příslušel toliko zákonný nárok na výživu proti nezvěstnému manželu,